IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 200)**
z dnia 7 marca 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 200)

7 marca 2023 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Sylwestra Tułajewa (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

I. informację o dokumentach, w stosunku do których Prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag: COM(2023) 64, 65 (art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej), JOIN(2022) 34, COM(2023) 67, 69, 70, 90 (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.), JOIN(2021) 12, 15, JOIN(2022) 8, 17, 19, 25, 37, 41, 44, 56, COM(2023) 61, 66, 68 (art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.);

II. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady Europejskiej, które odbyło się w dniach 9 i 10 lutego 2023 r.;

III. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) zmieniającego Protokół nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (2022/0906 (COD)) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP;

IV. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczącego kulturowego wymiaru zrównoważonego rozwoju w działaniach UE (COM(2022) 709 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu;

V. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dobrami kultury (COM(2022) 800 wersja ostateczna) i odnoszące się do niego stanowisko rządu;

VI. informację posła Bolesława Piechy na temat udziału w Konferencji Przewodniczących Konferencji Komisji do Spraw Unijnych Parlamentów Unii Europejskiej (COSAC), która odbyła się w Sztokholmie w dniach 29 i 30 stycznia 2023 r.

W posiedzeniu udział wzięli: **Szymon Szynkowski vel Sęk** minister do spraw Unii Europejskiej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami, **Szymon Giżyński** sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agata Jackiewicz** i **Agata Domańska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Międzynarodowych; **Konrad Kuszel** – ekspert ds. legislacji z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, witam posłów do Parlamentu Europejskiego, witam serdecznie państwa ministrów, osoby towarzyszące. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę. Zatem stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny.

Przechodzimy zatem do rozpatrzenia pkt I, czyli informacji o dokumentach UE, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to następujące dokumenty: **w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej COM(2023) 64, 65, w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. JOIN(2022) 34, COM(2023) 67, 69, 70, 90, w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. JOIN(2021) 12, 15, JOIN(2022) 8, 17, 19, 25, 37, 41, 44, 56, COM(2023) 61, 66, 68**. Czy do wymienionych przeze mnie dokumentów państwo posłowie chcą zgłosić uwagi, czy też zgodnie z wnioskiem prezydium możemy je przyjąć bez rozpatrywania przez Komisję. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że **Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wymienionych powyżej dokumentów**. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I.

Przechodzimy do pkt II, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji Rady Ministrów o posiedzeniu Rady Europejskiej, które odbyło się w dniach 9 lutego 2023 r.

Rząd reprezentuje minister do spraw Unii Europejskiej pan Szymon Szynkowski vel Sęk. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie informacji.

Minister do spraw Unii Europejskiej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Szymon Szynkowski vel Sęk:

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo posłowie, nadzwyczajne posiedzenie Rady Europejskiej, które odbyło się w dniach 9 i 10 lutego było poświęcone przede wszystkim Ukrainie, kwestiom ekonomicznym oraz migracji. Osobisty udział w posiedzeniu wziął prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski, który podziękował za dotychczasową solidarność ze strony UE i państw członkowskich. Przywódcy potwierdzili zaś bezterminowe wsparcie dla Ukrainy – polityczne, ekonomiczne, wojskowe, finansowe i humanitarne. Zapewnili, że przyszłość Ukrainy leży w UE. Polska od początku rosyjskiej agresji wytycza ścieżki w zakresie wsparcia wolnego świata dla walczącej Ukrainy. Można powiedzieć, że jest prekursorem, jest forpocztą podejmowanych na forum UE decyzji. Dlatego z wielkim zadowoleniem przyjmujemy tę manifestację jedności poparcia liderów dla ukraińskich władz i społeczeństwa. Podkreślamy, że jedyne możliwe zakończenie wojny to zwycięstwo Ukrainy i całkowite wycofanie rosyjskich wojsk z jej terytorium, dlatego z zadowoleniem przyjmujemy poparcie Rady Europejskiej dla formuły pokoju zaproponowanej przez prezydenta Zełenskiego oraz dla szczytu, który ma zainicjować prace nad dziesięciopunktowym planem pokojowym. UE wspólnie z Ukrainą będzie zabiegać o jak najszerszy udział partnerów międzynarodowych w tych pracach.

Polska popiera apel prezydenta Zełenskiego o jak najszybsze rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych z Ukrainą, po przeprowadzeniu przez nią niezbędnych reform. Liczymy, że zapowiedziany na wiosnę tego roku raport ustny Komisji Europejskiej na temat stopnia wdrożenia priorytetowych reform pozwoli Ukrainie lepiej przygotować się do kompleksowej oceny w ramach pakietu rozszerzeniowego, która zostanie przedstawiona jesienią tego roku, co pozwoli – mamy taką głęboką nadzieję – przybliżyć w ten sposób kolejny etap procedury, to jest otwarcie negocjacji akcesyjnych. Konsekwentnie podkreślamy konieczność dostaw uzbrojenia dla ukraińskich sił zbrojnych, a także dalszego wsparcia UE na rzecz stabilności makrofinansowej oraz odbudowy Ukrainy. Podczas

Rady Europejskiej apelowaliśmy o wzmocnienie najbardziej skutecznych instrumentów nacisku UE na Rosję, czyli pakietów sankcyjnych i konfiskaty rosyjskiego mienia.

Z zadowoleniem odnotowujemy przyjęcie już po Radzie Europejskiej w rocznicę rosyjskiej agresji na Ukrainę dziesiątego pakietu sankcji na Rosję. Polska zabiegała do finiszu negocjacji, do ostatniego momentu, aby przyjmowane przez UE środki restrykcyjne były jak najbardziej ambitne oraz zawierały jak najmniej wyłączeń i derogacji. Podkreślamy ponadto konieczność regularnej rewizji pułapów cenowych na ropę oraz produkty petrochemiczne w celu ustalenia ich na poziomie, który skutecznie ograniczy dochody Rosji. Przypominaliśmy przy okazji negocjacji akcesyjnych o pilnej potrzebie synchronizacji sankcji wobec Rosji i Białorusi.

Zabiegamy również o przyspieszenie prac nad wykorzystaniem zamrożonych aktywów rosyjskich do odbudowy Ukrainy, zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z października ubiegłego roku. Rada Europejska potwierdziła zaangażowanie UE na rzecz pociągnięcia do odpowiedzialności wszystkich dowódców, sprawców i wspólników zbrodni popełnionych w związku z agresją Rosji przeciwko Ukrainie. Polska współpracuje z Ukrainą i innymi partnerami nad propozycją powołania specjalnego trybunału do spraw rosyjskiej zbrodni agresji na Ukrainie.

W związku z napływem uchodźców wojennych z Ukrainy podnosimy potrzebę adekwatnego i elastycznego wsparcia finansowego UE dla państw goszczących, które ponoszą największe koszty ich utrzymania, opieki zdrowotnej i edukacji. Z zadowoleniem przyjmujemy zobowiązanie do podjęcia prac na tym kierunku na poziomie unijnym.

Premier Morawiecki podniósł również w trakcie rozmów postulat uznania przez Radę Europejską wielkiego głodu na Ukrainie w latach 30. XX wieku za zbrodnię ludobójstwa. Możliwości w tym zakresie na naszą prośbę zostaną przeanalizowane przez służby prawne Rady Europejskiej.

W wyniku dyskusji w sprawach gospodarczych zgodnie z postulatem Polski Rada Europejska ponownie wezwała do podjęcia prac nad strategią konkurencyjności jako istotnym instrumentem pozwalającym wykorzystywać pełny potencjał jednolitego rynku. Rada Europejska ma powrócić do tej sprawy na najbliższym posiedzeniu. Zapowiedziano uproszczenie i usprawnienie procedur polityki pomocy państwa i nadanie im większej przewidywalności oraz uproszczenie otoczenia regulacyjnego. Ma to umożliwić szybkie stosowanie ukierunkowanego, tymczasowego i proporcjonalnego wsparcia, w tym poprzez ulgi podatkowe w sektorach, które są strategiczne i odczuwają negatywne skutki subsydiów zagranicznych lub wysokich cen energii. Wezwano, by w tym celu w bardziej elastyczny sposób wykorzystywać istniejące fundusze UE. Dlatego Rada Europejska zwróciła się do Komisji Europejskiej i Rady UE o uruchomienie dostępnego finansowania istniejących instrumentów finansowych w sektorach strategicznych bez naruszania celów polityki spójności.

Rada Europejska odnotowała także, że przed latem 2023 r. Komisja Europejska zamierza przedstawić wniosek dotyczący utworzenia europejskiego funduszu na rzecz suwerenności z myślą o wspieraniu inwestycji w sektorach strategicznych. Z punktu widzenia Polski jest to późno. Lepiej, gdy tymczasowe ramy pomocy publicznej wejdą w życie po uzgodnieniu funduszu suwerenności.

W zakresie energii liderzy uznali, że wysokie ceny energii stanowią pilne wyzwanie i czynnik pogarszający kondycję unijnej gospodarki, dlatego nadchodząca reforma rynku energii elektrycznej powinna wspierać transformację energetyczną przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw, niskich cen oraz konkurencyjności gospodarki. Polska ponadto w kontekście wojny w unijnym sąsiedztwie oraz zaostrzającej się konkurencji gospodarczej na świecie apelowała o refleksję na temat obciążeń dla unijnego biznesu, wynikających przede wszystkim z unijnej polityki energetyczno-klimatycznej. Jednym z postulowanych rozwiązań, podnosimy tę sprawę konsekwentnie, mogłoby być zamrożenie opłat z tytułu emisji w unijnym systemie ETS.

Przywódcy omówili także sytuację migracyjną będącą jednym z największych wyzwań, wymagającym działań na poziomie unijnym. Z satysfakcją odnotowujemy, że obecne spojrzenie na kwestię migracji jest zgodne ze stanowiskiem i oceną tych kwestii przez Polskę, stanowiskiem prezentowanym konsekwentnie od kryzysu w 2015 r. Z zadowole-

niem przyjmujemy uwzględnienie w konkluzjach Rady Europejskiej istotnych dla Polski postulatów w kwestii wzmacniania ochrony granic zewnętrznych, zwłaszcza poprzez dostęp do nowoczesnego sprzętu, oraz inwestycje i finansowanie infrastruktury na granicy, a także dostrzeżenie przez Radę Europejską problemu zjawiska instrumentalizacji migracji jako narzędzia presji na UE.

Polska popiera postulat dalszego rozwoju współpracy UE z krajami pochodzenia i tranzytu migrantów, w tym kontekście zapewnienia efektywnej polityki powrotowej UE z uwzględnieniem użycia wszystkich dostępnych narzędzi, w tym polityki wizowej. Polska popiera również dalsze działania w zakresie zwalczania handlu i przemytu ludzi.

Panie przewodniczący, wielce szanowni państwo, uprzejmie proszę Wysoką Komisję o przyjęcie tej informacji przeze mnie przedstawionej. Jestem oczywiście gotowy do odpowiadania na ewentualnie pytania.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję bardzo. Dziękuję, panie ministrze.

Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Pan poseł Jacek Czerniak, bardzo proszę.

Poseł Jacek Czerniak (Lewica):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, mam pytanie związane z informacją dotyczącą trybunału, który ma być ewentualnie, jak prasa donosi, jak pan w swojej informacji przedstawił, powołany. Czy powołanie tego trybunału zastąpi niejako Międzynarodowy Trybunał Karny w Hadze, czy to jest ta instytucja, która prawdopodobnie, z tego co słyszałem, będzie powołana przez 20 państw. Taką informację słyszałem gdzieś medialnie. Ale przechodząc do bardzo konkretnego pytania, na jakiej podstawie prawnej ten trybunał międzynarodowy, który będzie oceniał zbrodnie ludobójstwa czy agresji Rosji na Ukrainę, będzie powołany i czy mamy jakieś informacje dotyczące tego trybunału, tej instytucji: w jakim czasie i podstawa prawna. Tyle. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję panu posłowi.

Czy jeszcze jakieś pytania? Nie widzę.

Minister do spraw Unii Europejskiej, pan Szymon Szynkowski vel Sęk. Bardzo proszę, panie ministrze.

Minister do spraw Unii Europejskiej w KPRM Szymon Szynkowski vel Sęk:

Dziękuję, panie przewodniczący. Ten trybunał nie ma zastępować Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze, który zresztą realizuje w tej chwili swoje zadania w odniesieniu do badania zbrodni wojennych w zakresie innych konfliktów zbrojnych. Natomiast tutaj konkretnie chodzi o możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności tych, którzy są odpowiedzialni nie tylko za te klasycznie rozumiane zbrodnie wojenne, ale za zbrodnię agresji. Zbrodnia agresji nie leży w kompetencji Trybunału Karnego w Hadze, w związku z tym tę lukę wypełniałby ewentualnie nowo powołany Trybunał. Natomiast zasady jego powołania, podstawa prawna, to jest na razie bardzo wstępny etap dyskusji, tak że nie będę w stanie podzielić się z panem posłem dalszymi informacjami, bo prace są na razie w fazie wstępnej.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję bardzo.

Nie widzę więcej zgłoszeń, w związku z tym chciałbym zaproponować następującą konkluzję: Stwierdzam, że **Komisja w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. przyjęła do wiadomości informację Rady Ministrów o posiedzeniu Rady Europejskiej, które odbyło się w dniach 9 i 10 lutego 2023 r**. Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Zatem, przyjmując konkluzję, zamykam rozpatrywanie pkt II.

Przechodzimy do pkt III, czyli rozpatrzenia w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) zmieniającego protokół nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (2022/0906 (COD)) i odnoszącego się do niego projektu stanowiska RP.

Rząd w tym punkcie również reprezentuje pan minister Szymon Szynkowski vel Sęk. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska.

Minister do spraw Unii Europejskiej w KPRM Szymon Szynkowski vel Sęk:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Szanowni państwo, Wysoka Komisjo, przedstawię stanowisko rządu w tej sprawie. Rząd RP co do zasady pozytywnie ocenia proponowane zmiany. W dalszych pracach będziemy popierać projekt, równocześnie kierując się potrzebą zapewnienia precyzji proponowanych rozwiązań, mając w szczególności na względzie, aby zmiany proceduralne przyczyniały się do sprawności rozpoznawania spraw prejudycjalnych przy poszanowaniu uprawnień procesowych stron postępowań. Proponowany projekt przewiduje dwie zmiany w statucie Trybunału Sprawiedliwości UE. Pierwsza zmiana polega na przeniesieniu do właściwości sądu UE, kiedyś nazywanego sądem pierwszej instancji rozpoznawania pytań prejudycjalnych w sprawach dotyczących:

– wspólnego systemu podatku od wartości dodanej,
– podatku akcyzowego,
– Kodeksu celnego i klasyfikacji taryfowej towarów w nomenklaturze scalonej,
– odszkodowania i pomocy dla pasażerów,
– systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

To jest ten pierwszy pakiet zmian.

Drugi element to jest rozszerzenie mechanizmu wstępnego przyjmowania przez trybunał odwołań do rozpoznania na sprawy dotyczące wszystkich niezależnych izb odwoławczych agencji i organów unijnych oraz orzeczeń sądu dotyczących wykonania umowy zawartej przez UE lub w jej imieniu, zawierającej klauzulę arbitrażową.

Mówiąc w bardziej skrótowym ujęciu, ta propozycja ma na celu odciążenie Trybunału Sprawiedliwości UE i przeniesienie części spraw do sądu UE, aby usprawnić postępowania. Z merytorycznego punktu widzenia naszym zdaniem nie budzi ona wątpliwości. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję, panie ministrze.

Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Daniel Milewski. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Daniel Milewski (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Warto tu sięgnąć do opinii Biura Analiz Sejmowych i w odniesieniu do przyznania sądowi kompetencji do udzielania odpowiedzi na pytania prejudycjalne w określonych dziedzinach. Proponowane są rozwiązania, które mają służyć odciążeniu Trybunału Sprawiedliwości, co nie tyle przyspieszy postępowania w sprawach prejudycjalnych, co raczej potencjalnie ma na celu zapobieżenie wydłużeniu się okresu postępowania. W opinii BAS towarzyszy temu jednak ryzyko wynikające z tego, że funkcjonować będą dwa organy dokonujące autorytatywnej interpretacji prawa unijnego, co może zaowocować rozbieżnością w orzecznictwie obu organów. Jeśli zaś chodzi o poszerzenie przedmiotowego zakresu spraw podlegających procedurze wstępnego przyjęcia do rozpoznania, to rozwiązanie budzi wątpliwości co do zgodności z art. 256 ust. 1 akapit 2 Traktatu o Funkcjonowaniu UE. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby się wypowiedzieć na temat tego dokumentu? Nie widzę zgłoszeń. Zatem chciałbym zaproponować następująca konkluzję: Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. dokument o sygnaturze 2022/0906 (COD) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP. Komisja podzieliła stanowisko rządu**. Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Zatem, przyjmując konkluzję, zamykam rozpatrywanie pkt III.

Przechodzimy do pkt IV, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecz-

nego i Komitetu Regionów dotyczącego kulturowego wymiaru zrównoważonego rozwoju w działaniach UE (COM(2022) 709 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu.

Rząd jest reprezentowany przez pana ministra Szymona Giżyńskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Szymon Giżyński:

Uprzejmie dziękuję i przepraszam za kilkudziesięciosekundowe opóźnienie z powodów instalacyjnych. Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, rząd oczywiście przyjmuje do wiadomości przygotowane przez Komisję sprawozdanie. Rząd także uważa, że sektor kultury – to zresztą sformułowanie, za które przepraszam, bo tu można mówić dalej w kontekście sektora kreatywnego, który oznacza różne zastosowania przemysłowe – stanowi potencjał, dzięki któremu państwa członkowskie mogą osiągnąć wysoki poziom rozwoju cyfrowego i odporności na zmiany klimatu.

W opinii polskiego rządu dokument niestety odnosi się w sposób dość ogólnikowy do wielu kluczowych tematów, a przedstawione działania też nie dadzą gwarancji na rozwiązanie zidentyfikowanych problemów. Zdaniem naszego rządu najważniejsze zagadnienia, które wymagają uzupełnienia i powinny zostać szczegółowo omówione w dokumencie, dotyczą w szczególności wojny na Ukrainie i jej konsekwencji dla kultury i sektorów kreatywnych.

Uważamy, że tematyka, lub może lepiej – problematyka – spraw ukraińskich, państwa ukraińskiego, narodu ukraińskiego powinna być potraktowana w dokumencie całkowicie indywidualnie. To znaczy, nie osobno, bezkontekstowo, bo wszystko powinno być kontekstem dla tego tematu, ale właśnie indywidualnie, z nacechowaniem uwagi w kompleksowe problemy dotyczące Ukrainy.

Konieczne jest przygotowanie zbiorczego sprawozdania dotyczącego pomocy w dziedzinie kultury udzielonej Ukrainie, jak również opracowania na bazie zgłoszonego przez stronę ukraińską zapotrzebowania, czyli tak zwanego planu pomocy, który powinien być konstruowany przez obie strony – ukraińską i państw członkowskich. Mamy tutaj również uwagę dotyczącą przyszłości polityki sąsiedztwa i rozszerzenia. Uważamy, że również w ślad za tymi uwagami, które tutaj wobec państwa poczyniłem, zabrakło takiego planu działań na rzecz sąsiedztwa wschodniego i w tym, oczywiście, w pierwszym rzędzie Ukrainy.

Mamy w innych sprawach również pewne uwagi o, można powiedzieć, zasadniczym charakterze, na przykład w przypadku architektury i urbanistyki stoimy na stanowisku, że idei zrównoważonego rozwoju, włączenia społecznego i estetyki, bo takie są szumne założenia, nie należy promować, chociaż jest oczywiste, że to są zamierzenia niekwestionowane przez nas, ale nie można tego promować w odniesieniu do jednej osobnej, historycznie już w ogromnym sensie spełnionej szkoły w architekturze i w urbanistyce, która wiąże się nierozerwalnie z niemiecką, austriacką, inwencją w tym zakresie, a konsumuje to hasło Bauhaus. Nie można dyktować całej Europie jednej historycznej szkoły architektonicznej, ponieważ jest ich wiele i cała wielka różnorodność stanowi o potencjale Europy i każdego z państw członkowskich w swobodzie nawiązywania do różnych stylów, różnych epok, różnych szkół.

Mamy tu również uwagi dotyczące między innymi takiego bardzo wybiórczego i ułamkowego potraktowania mniejszości narodowych i etnicznych. Bo pojawia się jako wymieniona z nazwy tylko mniejszość romska, gdzieś tam po przecinku żydowska, i na tym koniec. A przecież w każdym państwie członkowskim, no może nie w każdym, ale funkcjonują mniejszości narodowe. A fakt, że Wysoki Sejm powołał od samego początku Komisję do Spraw Mniejszości Narodowych i Etnicznych w polskim Sejmie, świadczy właśnie o tym, że tych mniejszości jest nie jedna czy dwie, ale kilkanaście takich, którymi się zajmujemy na bieżąco.

Myślę, że to są takie informacje, które dają wyobrażenie o stanowisku rządu zarówno w zakresie tego, co akceptujemy i jesteśmy w stanie potraktować jako cel, który nas z pewnymi działaniami będzie integrować, jak i takie mankamenty, które z naszego

punktu widzenia musiały być zauważone, i to nie tylko w charakterze rozstrzygnięć czy jakichś decyzji i rozpoznań partykularnych własnych, ale uważam, że są to uwagi, które bronią również interesu znakomitej większości państw członkowskich.

Tyle, jeżeli chodzi o stanowisko rządu. Jest ze mną pan naczelnik, który, jeśli będzie chodziło o jakieś warstwy bardziej szczegółowe, precyzyjne, dotyczące samej materii prawnej, jest wybitnym specjalistą i pospieszy państwu z pomocą, żeby jakieś bardziej szczegółowe rzeczy wyjaśnić i rozwikłać. Bardzo proszę, przewodniczący. Dziękuję. Na razie to tyle z naszej strony. Będziemy reagować elastycznie na pytania.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję, panie ministrze.

Sprawozdawca do tego dokumentu jest pan poseł Jacek Czerniak. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Jacek Czerniak (Lewica):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, to jest sprawozdanie, a sprawozdanie z istoty definicji ma tylko charakter informacyjny i nie budzi żadnych skutków ani społecznych, ani finansowych, ani gospodarczych. Przedstawia pewną informację. Oczywiście to sprawozdanie wynika przede wszystkim z materiałów, które zostały przyjęte, konkluzji Rady z 9 grudnia 2022 r. Konkluzja brzmiała: „Plan pracy w dziedzinie kultury na lata 2019–2022”. Wówczas do planu pracy włączono nowe działanie pod nazwą „Kultura jako motor zrównoważonego rozwoju” i zobligowano Komisje do przedstawienia informacji, z czego Komisja się wywiązała. Natomiast drugim dokumentem, na którym opiera się sprawozdanie, i to warto powiedzieć, jest agenda ONZ, która przedstawia wykorzystanie polityki kulturalnej, sprawnej realizacji do 2030 r. celem zrównoważonego rozwoju. Ta agenda jest w trzech warstwach przedstawiona: w warstwie gospodarczej, społecznej i środowiskowej. Informacyjnie – została przyjęta przez 193 państwa w 2015 r.

Informacja zawarta w sprawozdaniu dotyczy realizacji polityk unijnych czy działań unijnych. Jest tu przedstawione enumeratywnie, jest wyliczone 16 tychże polityk, między innymi również wspomniana przez pana ministra polityka nazwana „nowy europejski Bauhaus” i różne inne, o których nie będę mówił, bo one są w dokumentach, z którymi mam wrażenie, czy antycypuję, że się zapoznaliśmy.

Chciałbym również, korzystając z informacji BAS, przypomnieć nam wszystkim, że ta kwestia jest już w naszych dokumentach państwa polskiego zawarta. Dotyczy to zrównoważonego rozwoju, chociażby w ustawie zasadniczej, czyli konstytucji, gdzie mówimy w art. 5, że Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Jest to również zawarte w prawie ochrony środowiska czy też w prawie oświatowym, gdzie mówi się o edukacji, i w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z 6 grudnia 2006 r. Więc te materia, można powiedzieć, które są reprezentowane przez sprawozdanie Komisji Europejskiej w naszym prawodawstwie są już zawarte i one są regulowane. Ten rozpatrywany dokument, czyli to sprawozdanie, które jest kierowane do instytucji unijnych, jak powiedziałem, nie wywołuje żadnych skutków. To jest istota informacji. Ale ta informacja przedstawia działania, które służą do osiągnięcia sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu ekologicznej i cyfrowej transformacji, co zostało zawarte i przedstawione w Europejskim Zielonym Ładzie.

Natomiast co do stanowiska rządu, o którym pan minister mówił w sposób bardzo dokładny, przedstawił, wyliczył te kwestie, które rząd polski przedstawił, odnosząc się do tego sprawozdania, można powiedzieć, że faktycznie w sprawozdaniu nie ujęto w sposób właściwy i nie ujęto w sposób kontekstowy sytuacji wojny w Ukrainie, która się dzieje przecież za naszą granicą. Ta kwestia powinna być uzupełniona i to jest przedstawione w stanowisku rządu. Również dotyczy to – pan minister tego akurat chyba nie wspomniał – również handlu dobrami kultury. To powinno być również przedstawione i uregulowane, bo to jest dzisiaj proceder, który jest prowadzony. I inne kwestie, które rząd w swoim stanowisku przedstawił, można, konkludując, powiedzieć, że rekomenduje Komisji przychylenie się czy też poparcie stanowiska rządu RP. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję panu posłowi.

Otwieram dyskusję. Bardzo proszę, pan poseł Jacek Protasiewicz.

Poseł Jacek Protasiewicz (KP):

Mając świadomość, że mamy do czynienia z dokumentem czysto informacyjnym, chciałbym jednak zapytać, czy w dyskusji, która się toczy w ramach COREPER-u czy na posiedzeniu Rady UE, którykolwiek inny rząd państwa członkowskiego UE podziela wątpliwości, które zostały przez pana ministra sformułowane w imieniu naszego rządu, czyli po pierwsze, kwestia ukraińska, po drugie, szczególne skoncentrowanie się na szkole architektonicznej Bauhausu i wreszcie po trzecie, czy problem ujęcia tych dwóch, jak mi się wydaje, obecnych w prawie każdym państwie unijnym mniejszości, w odróżnieniu od mniejszości, które występują w regionach przygranicznych poszczególnych państw unijnych. Czy którekolwiek z państw podziela te wątpliwości, czy rząd polski w tej sprawie ma stanowisko zupełnie odrębne?

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję panu posłowi.

Nie widzę więcej zgłoszeń. Bardzo proszę, panie ministrze, o udzielenie odpowiedzi.

Sekretarz stanu w MKiDN Szymon Giżyński:

Ja tylko skonstatuję, że całe szczęście zadał pan poseł pytania retoryczne, a udowodni to pan naczelnik, który szczegółowo odniesie się do pana wątpliwości.

Poseł Jacek Protasiewicz (KP):

Zadałem normalne pytania.

Sekretarz stanu w MKiDN Szymon Giżyński:

A czy pytania retoryczne nie są normalne? Na gruncie logiki jak najbardziej.

Naczelnik wydziału w Departamencie Funduszy i Spraw Europejskich MKiDN Marek Góźdź:

Marek Góźdź. Jak sobie odnotowałem, były trzy pytania. Pierwsze o szeroko pojęte, jak rozumiem, podejście do spraw ukraińskich. Tutaj zdecydowanie nie jesteśmy sami i raczej w drugą stronę trudno by wymienić państwo, które czy na Radzie UE, czy na COREPER, jest w jakiś sposób przeciwne działaniom dotyczącym UE. Czasami gdzieś tam pojawiają się trochę różne głosy co do sposobu dojścia, co do wykorzystywanych narzędzi, natomiast co do tego, że rzecz należy wspierać, że taki raport, jeśli mówimy na przykład o raporcie dotyczącym pomocy, powinien powstać, to tutaj jest w zasadzie jednomyślność.

Drugie pytanie pana posła dotyczyło szkoły dotyczącej Bauhausu. Tutaj, o ile pierwsze zastrzeżenie dotyczące tego, że w zasadzie jest promowana wyłącznie ta jedna szkoła podczas gdy tak naprawdę jest ich więcej, zostało przedstawione w specjalnym oświadczeniu Polski do ostatnich konkluzji, które były przyjmowane między innymi na Radzie ds. Kultury, Młodzieży i Sportu. Co prawda takie oświadczenie złożyła tylko Polska. W nieformalnych rozmowach byliśmy popierani przez inne państwa, ale to nie przeniosło się na to, że one złożyły jakiekolwiek zastrzeżenia w tym zakresie.

I ostatnie pana pytanie, z tego co pamiętam, dotyczyło mniejszości narodowych i etnicznych. Tutaj mieliśmy taką konsternację, czytając to sprawozdanie, bo naprawdę, jak się spojrzy na UE, to można sobie takich mniejszości narodowych bez trudu znaleźć kilkanaście, kilkadziesiąt, a w tak wielkim przekrojowym raporcie jest wymieniona jedna romska, nie wiedzieć czemu. Natomiast jeżeli chodzi o prezentację tego raportu, to on jest dosyć świeży. To stanowisko też jest dosyć świeże, więc jako takiej dyskusji na forum europejskim w tym zakresie jeszcze nie było, więc ciężko powiedzieć, jak inne państwa do tego podejdą. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję bardzo.

Więcej zgłoszeń nie widzę. Czy jest sprzeciw wobec decyzji Komisji o przyjęciu do wiadomości informacji dotyczącej tego dokumentu? Nie widzę. Zatem stwierdzam, że **Komi-**

sja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2022) 709 i odnoszącego się do niego stanowiska rządu. Sprzeciwu nie widzę. Rządu RP, tak, naturalnie. Sprzeciwu nie widzę, zatem, przyjmując konkluzję, zamykam rozpatrywanie pkt IV.

Przechodzimy do pkt V, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dobrami kultury (COM(2022) 800 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego stanowiska rządu. Rząd jest reprezentowany w tym punkcie również przez pana ministra Szymona Giżyńskiego. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska.

Sekretarz stanu w MKiDN Szymon Giżyński:

Dziękuję uprzejmie. W krótkich słowach, a potem będę państwa prosił o bardzo ważne i myślę, że budujące dla nas wszystkich, uzupełnienie. Celem rzeczonego komunikatu jest znalezienie sposobów na zapobieganie i radzenie sobie już z sytuacją i ze wszelkimi przejawami nielegalnego handlu dobrami kultury. Jest to źródło dochodu dla przestępczości zorganizowanej, czyli zjawisko niezwykle groźne i postrzegane w skali globalnej, nie tylko europejskiej. A jeżeli już tylko europejskiej, to całkowicie w całości wszystkich państw członkowskich. I oczywiście wszystkich państw europejskich, bo jest to od dawna sklasyfikowana bardzo ważna gałąź takiego zjawiska, jakim jest przestępczość zorganizowana, bo mówimy oczywiście o bardzo wysokich dochodach płynących z tego procederu, z najzupełniej oczywistych względów, bo dotyczą najcenniejszych i bardzo cenionych dóbr kultury.

Zwracamy uwagę, tak samo jak Komisja, że nielegalny handel dobrami kultury może mieć katastrofalny i nieodwracalny wpływ na dziedzictwo kulturowe zarówno UE, jak i poszczególnych państw członkowskich, bo tak trzeba to de facto rozumieć, i poza jej granicami. To jest oczywistość, której nikt nie kwestionuje. Możemy się spierać jedynie co do efektywności podejmowanych działań i skuteczności podyktowanej również względami patriotycznymi, co ma w naszych czasach w przypadku Polski wielkie zastosowanie, zakończone sukcesami, o czym państwo za chwilę opowiedzą.

Plan, o którym tutaj mówimy, koncentruje się na czterech celach strategicznych. Po pierwsze, zapobieganiu przestępstwom i ich wykrywaniu przez uczestników rynku. To jest bardzo istotne, żeby to było tak ustawione w sensie proceduralnym, żeby rynek instytucji dziedzictwa kulturowego był czynnym poszukującym, a jednocześnie dostarczycielem danych, informacji, i uczestnikiem całego procesu. Oczywiście trzeba wzmocnić same ścigania przestępstw i zdolności sądowe, skuteczność egzekucji już w konsekwencji wobec przestępstw i oczywiście przestępców. Potrzebna tu jest bardzo ścisła współpraca międzynarodowa, bo bez niej, bez przyjętych wspólnie standardów i procedur, w którymś miejscu zawsze taki proces, który się może z wielkim hurmem rozpocząć, gdzieś po cichu będzie wygaszany, jeżeli tej współpracy nie będzie.

Ostatni wniosek, bardzo istotny, to uzyskanie wsparcia innych kluczowych zainteresowanych stron w zakresie ochrony dóbr przed przestępczością. Myślę, że warto też tutaj powiedzieć o szczególnej roli Polski, z której staramy się mocno, mając na uwadze właśnie tę odpowiedzialność, wywiązywać, jest obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa na granicy wschodniej, która jest przecież granicą zewnętrzną całej UE, właśnie w kwestii kontroli importu i eksportu w celu zapewnienia legalności obrotu dziełami sztuki.

W obliczu trwającej wojny na Ukrainie wprowadzenie mechanizmów usprawniających koordynację działań ma znaczenie dla podnoszenia bezpieczeństwa jako takiego całej UE. Korzystamy z pewnych dobrych wzorców i zastosowań UE, dzięki temu powiększamy ilość odzyskanych, można powiedzieć również wielkich, o największej wartości światowej, europejskiej, dzieł sztuki, które powinny wrócić do Polski i wracają. Tutaj państwa ze stosownego departamentu w naszym ministerstwie proszę o w miarę szczegółowy, bo jest tego dużo, wykład na temat tego, co zapowiedziałem. Bardzo proszę.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję panu ministrowi. Tylko jeżeli mógłbym prosić może nie o wykład, ale o krótką informację w tym zakresie.

Sekretarz stanu w MKiDN Szymon Giżyński:

Ja miałem, panie przewodniczący, właśnie dokładnie to na myśli. Powiedziałem tak bardziej bombastycznie ze względu na wielkość tematu i obszerność, natomiast można to oczywiście powiedzieć, przemawiając do wyobraźni w formie też paru minut.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Reakcja sali zmotywowała mnie do tego, aby w taki sposób również to zakomunikować.

Sekretarz stanu w MKiDN Szymon Giżyński:

Dziękuję bardzo. Myślę, że wybrnęliśmy z sytuacji. Proszę bardzo.

Naczelnik wydziału w Departamencie Restytucji Dóbr Kultury MKiDN Agata Modzelewska:

Dzień dobry państwu. Agata Modzelewska, Departament Restytucji Dóbr Kultury.

Postaram się państwa nie zanudzić, natomiast przedstawić pewne fakty. Polska w wyniku drugiej wojny światowej utraciła ponad 0,5 mln dzieł sztuki. Przynajmniej o tylu mówią przekazy historyczne. Ministerstwo prowadzi dwie bazy utraconych dóbr kultury. Pierwsza dotycząca właśnie strat wojennych, która liczy ponad 66 tys. rekordów, druga dotycząca kradzieży współczesnych, to jest krajowy wykaz zabytków skradzionych lub nielegalnie wywiezionych za granicę, który liczy obecnie ponad 12 tys. pojedynczych dóbr kultury. W ciągu ostatnich lat odzyskaliśmy ponad 600 pojedynczych dzieł sztuki. Są to obiekty niezwykłej klasy. Niektóre udało nam się odzyskać w trybie dyrektywowym, udało nam się przeprowadzić trzy takie postępowania restytucyjne w trybie dyrektywowym. Najważniejsze dotyczące dyptyku z warsztatu Dierica Boutsa, który został przekazany przez rząd Hiszpanii w styczniu tego roku. W przyszłym tygodniu będzie uroczystość powrotu dyptyku do zamku w Gołuchowie. Ponadto udało nam się odzyskać ikony z terenu Niemiec. To są międzyrządowe zwroty. Natomiast niezależnie od trybu dyrektywowego udało nam się odzyskać tak niezwykłe dzieła sztuki, jak „Opłakiwanie Chrystusa" Lucasa Cranacha, które wróciło ze Szwecji do muzeum we Wrocławiu. Strzelba z Muzeum Ordynacji Krasińskich, która wróciła do Warszawy ze Stanów Zjednoczonych. Obraz Malczewskiego „Przy fortepianie" z Wielkiej Brytanii, z rąk prywatnych wrócił do Muzeum Narodowego w Warszawie. Obraz Edelfelta, niezwykłej klasy i ogromnej wartości materialnej obraz „Pod brzozami", który był na wyposażeniu Pałacu Prezydenckiego w Spale, również obecnie znajduje się w Muzeum Narodowym w Warszawie. To są tylko nieliczne przykłady naszych działań. Pod tym względem rzeczywiście mamy ogromne sukcesy w skali europejskiej. Żaden inny kraj nie odzyskuje tylu swoich zabytków, wykorzystując różne metody, nie tylko dyrektywowe, ale także inne możliwości, jakimi się posługujemy.

Współpracujemy w tej chwili ściśle z Interpolem, rejestrujemy obiekty w bazie Interpolu, co tutaj także było przez Komisję wskazane jako jedna z form narzędzi dla zabezpieczenia tego handlu nielegalnymi dobrami kultury. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję bardzo. Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Tomasz Głogowski. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Tomasz Głogowski (KO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, przeciwdziałanie nielegalnemu handlowi dobrami kultury to rzeczywiście temat ważny i też ciekawy, interesujący, bo to rzecz, która może wzbudzać zainteresowanie. Oczywiście ma znaczenie wieloobszarowe, bo dobra kultury, najważniejsze rzeczy związane z dziedzictwem narodowym, mają szerokie znaczenie: kulturowe, artystyczne, historyczne, naukowe. Dlatego wszelkie działania typu kradzież, rozbój, grabież czy wywiezienie z kraju tego typu elementów kulturowych mogą mieć nieodwracalny wpływ na dziedzictwo kulturowe kraju, z którego

pochodzą. Może to doprowadzić do niszczenia części pamięci zbiorowej, pozbawiać naród świadectw jej historii.

Z drugiej strony, tak jak w wystąpieniu pana ministra było podkreślone, bez wątpienia nie ma wątpliwości, że nielegalnym handlem dobrami kultury zajmuje się przestępczość zorganizowana. To nie są przypadkowe działania. Pamiętamy na przykład taka sytuację z roku 2003, kiedy był atak Stanów Zjednoczonych na Irak, w pierwszych dniach inwazji amerykańskiej zostało splądrowane i okradzione muzeum w Bagdadzie. Po inwentaryzacji po jakimś czasie okazało się, że tam oczywiście było jakieś plądrowanie, niszczenie, ale najcenniejsze zabytki zniknęły. Po prostu była przygotowana akcja i to plądrowanie i niszczenie było tylko przykrywką, że to była zorganizowana kradzież jakichś grup na tyle sprawnych, że nawet w momencie inwazji amerykańskiej byli w stanie przeprowadzić tę akcję zabezpieczenia i wywiezienia cennych zabytków. Tym ważniejsza jest współpraca w przeciwdziałaniu nielegalnemu handlowi dobrami kultury. Jest to rzecz niełatwa, ale poza znaczeniami kulturowymi ważna do dokonywania, ponieważ bez wątpienia dochody z tego procederu służą chociażby do prania pieniędzy, do finansowania terroryzmu czy innych działalności. Jest to trudne do zwalczania, gdyż rynek dóbr kultury jest specyficzny. Kolekcjonerzy często dbają o swoją anonimowość, utrzymują w tajemnicy swoje zbiory, tak że trudno sprawnie przeciwdziałać kradzieżom.

Komunikat wymienia cztery obszary, o których pan minister mówił, czyli poprawa zapobiegania przestępstwom, wzmacnianie ich ścigania, zacieśnienie współpracy międzynarodowej, uzyskanie wsparcia innych instytucji i stron. One zostały dość szczegółowo omówione, zostały wskazane, w jaki sposób UE współpracuje na przykład z UNESCO, które opublikowało zestaw narzędzi dla europejskich organów wymiaru sprawiedliwości i wskazuje, w jaki sposób zacieśniać współpracę z nielegalnym handlem dobrami kultury. Oczywiście ten handel z natury rzeczy ma bardzo transgraniczny charakter, więc ta współpraca międzynarodowa i jej zacieśnianie jest ważne. Wskazano tu na współpracę między Europą a Ameryką Łacińską, wsparcie zwalczania nielegalnego handlu dobrami kultury na terenie Bałkanów Zachodnich – to niewątpliwie kierunek, przez który ten transport dóbr kultury przebiega. Także udzielanie wsparcia finansowego takim krajom jak Mali, Tunezja, Liban, Irak, Syria, Libia i Jemen.

Zostało tylko trochę wspomniane, warto to podkreślić, że także obecna sytuacja – agresja Rosji na Ukrainę – może budzić obawy, że także w tym obszarze wiele złych rzeczy się będzie działo. Oczywiście Rosja i armia rosyjska zakładała bez wątpienia zniszczenie wielu obiektów dziedzictwa narodowego, tych które tożsamość ukraińską budowały, które świadczyły o odrębności narodowej Ukrainy, a jak widzimy impet armii rosyjskiej, jej zdolność do dokonywania działań jest coraz mniejszy. Natomiast można zakładać, że w każdym kraju, w którym jest zawierucha wojenna, pojawiają się ci, którzy chcą na tej sytuacji zarobić i wykorzystać ten moment do chociażby zagrabienia i wywiezienia dóbr kultury i dziedzictwa narodowego z Ukrainy. Wiadomo, że Polska wspiera Ukrainę w różnych obszarach, w tych także. To wiemy wszyscy, że zarówno instytucje kultury, jak i instytucje samorządowe i państwowe w wieloraki sposób wspierają Ukrainę w obszarze czy zabezpieczenia tych różnych zabytków, czy ewentualnych zniszczeń podczas bombardowań, także w sposób merytoryczny i doradczy. Wiem, że w zeszłym roku był czas raportowania do UNESCO stanu zarządzania obiektami. Można się domyślać, że władze ukraińskie miały troszkę inne problemy niż w zeszłym roku. Wiem, że polscy naukowcy udzielali pomocy w przygotowaniu tych sprawozdań. Wiem także, że są już przygotowania do odbudowy tych zabytków, które zostały zniszczone w czasie agresji rosyjskiej.

Jest to temat, jak powiedziałem, ciekawy i nie pierwszy raz podnoszony na posiedzeniu naszej Komisji. Natomiast wiemy, że dziedzictwo kulturowe, kultura, zabytki są elementem tożsamości. Dbamy o to, żeby tożsamość i europejska, i poszczególnych członków poszczególnych krajów UE była zachowana i ważne, żeby wszystkie kraje i instytucje europejskie kontynuowały współpracę w przeciwdziałaniu nielegalnemu handlowi dobrami kultury. Dziękuję, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Dziękuję bardzo. Dziękuję panu posłowi.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby się wypowiedzieć? Nie widzę zgłoszeń. Zatem, czy jest sprzeciw wobec decyzji Komisji o przyjęciu do wiadomości informacji dotyczącej tego dokumentu. Nie widzę. Stwierdzam zatem, że **Komisja przyjęła do wiadomości informację rządu na temat dokumentu o sygnaturze COM(2022) 800 i odnoszącego się do niego stanowiska rządu RP**. Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Przyjmując konkluzję, zamykam rozpatrywanie pkt V.

Przystępujemy do realizacji pkt VI, czyli informacji posła Bolesława Piechy na temat udziału w Konferencji Przewodniczących Konferencji Komisji do Spraw Unijnych Parlamentów Unii Europejskiej (COSAC), która odbyła się w Sztokholmie w dniach 29 i 30 stycznia 2023 r. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Poseł Bolesław Piecha (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący, szanowni państwo, tak jak pan przewodniczący powiedział, w dniach 29 i 30 stycznia w Sztokholmie, w siedzibie Riksdagu, odbyło się spotkanie przewodniczących Konferencji Komisji do spraw unijnych PE COSAC. Miałem zaszczyt reprezentować pana przewodniczącego w tym spotkaniu. W tym spotkaniu zostały wydzielone dwa panele. Jeden panel dotyczył tego, jakie działania może podjąć UE w walce ze zorganizowaną przestępczością, i drugi – bardziej panel polityczny – był poświęcony priorytetom szwedzkiej prezydencji w Radzie Europejskiej.

Jeżeli chodzi o tę pierwszą część, to obszerne sprawozdanie znajdziecie państwo w dokumentach w Komisji, natomiast skrótowo chciałem przedstawić co do pierwszej części: stwierdzono, że podczas kiedy prezydent Putin jest jednym z głównych zagrożeń dla Europy i świata w wymiarze zewnętrznym, to przestępczość zorganizowana zajmuje podobne znaczenie w wymiarze wewnętrznym. Dzisiaj to są różnego rodzaju zagrożenia, nie tylko zwykłą kryminalną przestępczością, ale również przestępczością opartą o różnego rodzaju ekscesy i ekstremizmy, i prawicowe, i lewicowe. W dalszym ciągu jest sprawa dżihadystów i państwa islamskiego. Również bardzo ważne są odniesienia dotyczące spraw migracyjnych i azylowych.

Pani komisarz ds. wewnętrznych Komisji Europejskiej Ylva Johansson przedstawiła, że dzisiaj grupy przestępcze są bardzo profesjonalne i mają charakter międzynarodowy. To już nie są jakieś poszczególne gangi, ale w zasadzie instytucje czy przedsiębiorstwa, które są oparte na pewnych schematach, na jakich działają porządne korporacje. Każdy ma swoje zadania – jedni zajmują się logistyką, inni praniem brudnych pieniędzy, jeszcze inni normalną przestępczością kryminalną, jak zabójstwa, inni w przemycie etc. Bardzo ważnym wezwaniem dla UE jest kwestia tego, co dzieje się w świecie informatycznym. Właściwie dzisiaj każde duże przestępstwo, a nawet nie duże, ma ślad w Internecie. Trzeba tu podkreślić, że musi być nowy mandat i dla Europolu, i dla państw UE, żeby jednak umieć monitorować, wymieniać te dane w przestrzeni cyfrowej bezpiecznie. Pani Johansson podkreśliła, że o ile organy ścigania w rzeczywistości, w działaniu operacyjnym są zagospodarowane, to jeżeli chodzi o online, czyli to, co dzieje się w Internecie, to jest ogromny niedobór i środków, i przedsięwzięć legislacyjnych. Już nie mówię o fachowcach. Podkreślono również sprawy handlu żywym towarem, a zwłaszcza przestępczości wśród dzieci. Głównie to przestępczość na tle seksualnym i tutaj Internet i wymienianie danych cyfrowych jest nie do przecenienia.

Pan komisarz, szef Departamentu Operacji Krajowej policji szwedzkiej podkreślił, że trzeba nadać nowy charakter bardzo silnej współpracy Europolu. Na szczęście jest to instytucja, która jednoczy wszystkie kraje UE, działają one wspólnie. Niezbędnym warunkiem utrzymania bezpieczeństwa jest walka z przestępczością zorganizowaną i jest silna współpraca w Europolu.

Na koniec pani Ylva Johansson powiedziała, że paradoksalnie przyjęcie Bułgarii i Rumunii powinno ułatwić zwalczanie przestępczości zorganizowanej. Mówię o przyjęciu Bułgarii i Rumunii do Schengen. Trochę mnie to zdziwiło, nie chciałem na ten temat dyskutować, ale takie konteksty były przedstawiane. Druga sprawa dotknęła oczywiście pakietu migracyjnego i azylowego. Musi jednak zostać w jakiś sposób przemyślany i na nowo opracowany, ponieważ te zagrożenia w dalszym ciągu są duże.

Druga sesja była poświęcona priorytetom szwedzkim w Radzie UE. Mieliśmy pana ambasadora, który przedstawił szczegółowo te priorytety. Chciałbym tylko podkreślić, że to jest bezpieczeństwo, to jest oczywiście konkurencyjność UE, ale jest to też transformacja ekologiczna i energetyczna oraz oczywiście wartości demokratyczne i rządy prawa.

Chciałbym się odnieść do jednej sprawy. Bardzo mocno była podkreślana sprawa Ukrainy, nawet do takich wniosków, że powinny być wykorzystywane wszystkie możliwe środki po to, żeby zamrożone aktywa rosyjskie nie tylko w Europie, ale i na świecie, były bezwzględnie przekazywane na odbudowę Ukrainy. Mało tego, te środki powinny wykorzystane nawet przed ostatecznymi orzeczeniami procesowymi, czyli Szwecja jako prezydencja zobowiązała się do pracowania nad tego typu rozwiązaniami.

Druga sprawa dotyczyła oczywiście spraw związanych z konkurencyjnością i tu, o ile wydawałoby się, że dobrze, to tak dobrze nie jest. Jeżeli chodzi bowiem o wzajemny obrót towarami, to sprawdza się konkurencyjność i przepisy europejskie, ale jeżeli chodzi o nowoczesne wyzwania, to już tak dobrze nie jest, głównie jeżeli chodzi o sprawy dotyczące przepływu danych i usług. Ogromnym wyzwaniem dla UE jest fakt przyjęcia przez amerykańską administrację ustawy o redukcji inflacji. Tak ta ustawa się nazywa, w skrócie IRA. Ona jest dziwnie skonstruowana, ponieważ na dobrą sprawę Biden zorganizował coś takiego, że wycofał się z zapowiedzi Trumpa, jeżeli chodzi o sprawy klimatyczne, to jednak w tej ustawie o łagodzenie inflacji pojawiła się suma 2 bilionów dolarów, nie amerykańskich bilionów, tylko naszych, która ma charakter działań protekcjonistycznych. Tutaj ta odpowiedź będzie niewątpliwie bardzo trudna. Zlikwidowanie przepaści konkurencyjnej może być jednak dużym wyzwaniem dla UE, pewnie nie tylko dla prezydencji szwedzkiej, ale i następnych. Ale to wyzwanie zostało przejęte.

Następna sprawa to jest sprawa oczywiście w dalszym ciągu zielonej transformacji. Tutaj prezydencja szwedzka zamierza podtrzymywać swoje stanowisko, jeżeli chodzi o „Fit for 55”, przy czym uważa, że te dokumenty powinny zostać podpisane i przyjęte w trakcie jej prezydencji. Ale pojawiły się nowe wyzwania i to jest energia. To są głównie cena energii, dostępność energii i sfinalizowanie tego pakietu będzie jednak w tej sytuacji nowych problemów europejskich bardzo trudnym zobowiązaniem.

W zasadzie to tyle, jeżeli chodzi o sprawozdanie. Tak jak powiedziałem, obszerny dokument jest przyjęty. Na koniec pan przewodniczący Komisji Unii Europejskiej ze Szwecji przede wszystkim miał trzy życzenia. Głównym życzeniem to było jednak zakończenie wojny, i to zakończenie wojny uznał, że to powinno być absolutnie zwycięstwo Ukrainy, a nie jakiś tam zawarty na dziwnych zasadach pokój czy rozejm. Drugim życzeniem było, żeby Szwecja i Finlandia zostały członkami NATO, przy czym dość mocno wybrzmiewało to, że Szwecja jest zdecydowana, żeby być państwem natowskim. Trzecie to było życzenie zadedykowane Ukrainie, żeby jak najszybciej stanęła na nogi i przy pomocy różnego rodzaju funduszów odbudowała swoją suwerenność i niezawisłość. Przypomniał również, że w tym roku Szwecja obchodzi 500-lecie swojej suwerenności państwowej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sylwester Tułajew (PiS):

Bardzo dziękuję panu posłowi za, jak usłyszeliśmy, bardzo aktywny udział w tej konferencji. Bardzo dziękuję za przedstawienie informacji. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt VI. W związku z wyczerpaniem porządku obrad stwierdzam, że nie mamy więcej punktów.

Zamykam posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Protokół z dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Jak wspomniałem, na tym zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję państwu za aktywny udział.